[2024] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.: 2024 ਆਈ. ਐਨ. ਐਸ. ਸੀ. 177

ਐਮ. ਵਿਜੇਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ

(2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1078)

21 ਫਰਵਰੀ 2024

[ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ * ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇਜੇ]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ, ਜੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਧਾਰਾ 306 - ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ - ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ, ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਹੋਵੇ – ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ 306,342 ਅਤੇ 365 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 306 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਆਯੋਜਿਤਃ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ/ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਵੇਖਦਿਆਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਜਿਹੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣ ਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ। - ਸੈਕਸ਼ਨ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ-ਉਕਸਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਥਿਤ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ ਦੀ ਪੂਰਨ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ-ਪ੍ਰੌਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 306, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
[ਪੈਰਾ 14,17-22]
ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੁਰਸ਼ ਰੀਆ-ਦਾ ਅਰਥਃ
ਆਯੋਜਿਤਃ ਪੁਰਸ਼ ਰੀਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨ - ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੱਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਮੈਨਸ ਰੀਆ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਰੀਆ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 15]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872-ਸੈਕਸ਼ਨ 106-ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ-ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਦੀ ਵਰਤੋਂਃ
ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਧਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਕਰਤੱਵ ਜਾਂ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
ਐਮ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, [2011] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 437: (2011) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 626; ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, [2010]

10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 351: (2010) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 628; ਸਵਾਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, [1974] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 74: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1974 ਐੱਸ. ਸੀ. 778-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਚਿਤਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਸਰਕਾਰ) ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ.) [2009] 13 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 230: (2009) 16 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 605, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਸੀ. ਟੀ. ਐੱਮ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1996] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 215: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਐੱਸ. ਸੀ. 1100-ਦਾ ਹਵਾਲਾ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ

ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਵਾਲੀਅਮ-11, ਪੈਰਾ-10) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872.
ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ; ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ; ਅਗਵਾ; ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ।
ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ: 2024 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1078

2011 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 667 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 25-01-2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ

ਜੀ ਸ਼ਿਵਬਲਾਮੁਰੂਗਨ, ਸੇਲਵਰਾਜ ਮਹਿੰਦਰਨ, ਸੀ ਆਦਿਕੇਸ਼ਵਨ, ਐਸਬੀ ਕਮਲਾਨਾਥਨ, ਪੀਵੀ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸੁਨੀਲ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, ਕਾਰਤਿਕ ਸੰਦਲ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।
ਡੀ ਕੁਮਾਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ ਐੱਸ, ਸ਼ੇਖ ਐੱਫ ਕਾਲੀਆ, ਵੇਸ਼ਲ ਤਿਆਗੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼
ਫ਼ੈਸਲਾ
ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.
ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 25-01-2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

"ਹਾਈ ਕੋਰਟ") 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 667 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਮੁਥੂ (ਏ -3) ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਵੀਚੰਦਰਨ (ਏ-2) ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306,342 ਅਤੇ 365 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 306 ਤਹਿਤ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।

4. ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ' ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈਃ

ਏ) ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ;

ਬੀ) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ;

ਸੀ) ਕਿ ਉਕਸਾਉਣ ਨਾਲ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੱਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

5. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈਃ

ਏ)ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਜਾਂ

ਬੀ) ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ; ਜਾਂ

ਸੀ) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

6. ਹੁਣ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਐਮ. ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ[1] ਅਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ[2] ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ। ਚਿਤਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ)[3] ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐੱਮ. ਮੋਹਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ 'ਉਕਸਾਉਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 44 ਅਤੇ 45 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

"44. ਉਕਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੁਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਵੇਖਦਿਆਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ।
7. ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਸਮੇਤ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ

1 (2011) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 437: (2011) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 626
2 [2010] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 351: (2010) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 628

3 [2009] 13 ਐੱਸਸੀਆਰ 230: (2009) 16 ਐੱਸਸੀਸੀ 605

ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।"

8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਅਤੇ ਐੱਮ. ਮੋਹਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ/ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਕਾਰਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਵੇਖਦਿਆਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ; ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਰਜ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਲੇਮ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਥੂ (ਏ-3) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਏ-3 ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਵੈਂਕਟਚਲਪਤੀ ਵਿੱਤ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਤੰਗ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਵੀਚੰਦਰਨ (ਏ 2) ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਏ-2 ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਦੀ ਦਰਜੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ 06-12-2002 ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਤੋਂ 5 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਏ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਤਸੀਹੇ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਸੇਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਫਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਪਰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬੋਲੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਸੰਪਥ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

11. ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਲਈ 2000/- ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਦ 400/- ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ 800/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ।

12. ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰ ਛੱਡਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਪਹਿਲੀ ਅਣਉਚਿਤ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ 2,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 1,600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ ਮੋਹਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (supra). ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ।

13. ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306,342 ਅਤੇ 365 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 2.1 ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 2.1 ਨੂੰ ਕੱਡਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ -

2.1 ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਏ 1) ਤੋਂ 2,000 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ ਜੋ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਏ 1) ਨੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ; ਜਦੋਂ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਏ 1) ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ (ਏ 1) ਅਤੇ ਰਵੀਚੰਦਰਨ (ਏ 2) ਨੇ 06-12-2002 ਨੂੰ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।

ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਦੀ ਟੇਲਰਿੰਗ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ 06-12-2002 ਨੂੰ ਲਟਕ ਕੇ।

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ 'ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 306, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ? 'ਪੁਰਸ਼ ਰੀਆ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨ। ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੱਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਮੈਨਸ ਰੀਆ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਮੈਨਸ ਰੀਆ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵਾਲੀਅਮ-11, ਪੈਰਾ-10) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈਃ

"... 'ਮੈਨਸ ਰੀਆ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਰਾਦੇ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਰਨ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

16. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਸੀ. ਟੀ. ਐੱਮ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼[4] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਰਸ਼ ਰੀਆ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਰਸ਼ ਰੀਆ ਨੂੰ "ਦੋਸ਼ੀ ਇਰਾਦਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ 'ਦੋਸ਼ੀ' ਕੋਲ ਸੀ

4 [1996] 1 S.C.R. 215: ਏ. ਆਈ. ਆਰ 1996 ਐਸ. ਸੀ. 1100

ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ।

17. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਤਹਿਤ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਕਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਹੈ।
ਉਕਸਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 06-12-2002 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 06:30 ਵਜੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਏ-3 ਕੋਲ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਚਾਬੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਲਗਭਗ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੇਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਥਿਤ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਸਿਕੰਦਰ ਤੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ-3, ਮੁਥੂ, (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 365 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੈਂਥਿਲ ਕੁਮਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

18. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ

ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਮ ਨਿਯਮ ਜੋ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਉਸ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। (ਸਵਾਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ[5] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖੋ)

19. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

20. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ।

21. ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

22. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 667/2011 ਵਿੱਚ 25-01-2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

23. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੈੱਡਨੋਟਃ ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

5 [1974] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 74: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1974 ਐਸ. ਸੀ. 778

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

